

Utstillingens organisering og tematisering

By- og stedsrom

De siste årene har flere norske byer gjennomgått omfattende endringer som vi knapt har sett maken til tidligere: Økt tilflytting til byene krever nybygging og transformasjon; tettere boligområder og mer trafikk skaper utfordringer for miljøet, folks helse og livskvalitet. De tre unge praksisene i denne kategorien viser ulike løsninger på komplekse byggeoppgaver norske byer og tettsteder kan stå overfor i dag: FFBs temporære og eventbaserte intervensjoner i det offentlige rom åpner opp for samfunnsaktuelle spørsmål. I Sandnes transformeres Ruten om til et nytt offentlig byrom og trafikkknutepunkt for framtiden. I Trondheim planlegger MDH Arkitekter et nytt sentrum for studentene på Moholt. Eriksen og Skajaa vektlegger utviklingen av små steder og aktiv formidling av alternative, boligpolitiske emner gjennom seminarer, workshops og publikasjonen *Pollen*.

Romeksperimenter

Vi bor i, beveger oss i og forholder oss daglig til rom i ulik skala. Arkitektur og omgivelser påvirker oss og definerer hverdagen og livet vårt. Arbeidene i denne kategorien stiller spørsmål om, reflekterer over og undersøker ulike aspekter ved de rommene vi omgis av: CTRL+N viser et utvalg av kontorets prosjekter plassert i et fiktivt landskap og installasjonen **play* – et fleksibelt møbel som stadig endres i forhold til skiftende omgivelser og publikumsaktivitet. I *Hytte Norderhov* er tegningene skreddersydd og laget etter mål tilpasset beboerne. De to

rominstallasjonene *Hus for et utvalg norske fugler* og *Kroppssrom* utfordrer publikums oppfatning om hva arkitektur kan være. De spiller begge på våre sanser i form av lyd og menneskekroppens møte med arkitekturen, samtidig som de berører temaer og utfordringer knyttet til bærekraft, klimaproblematikk og vårt forhold til natur og rom.

Rom som forandrer

Diskusjonen om arkitekten som samfunnsaktør og hvordan arkitektur kan bidra til en mer samfunnsmessig og økologisk bærekraftig framtid er ikke ny, men på grunn av presserende globale utfordringer har den fått en ny renessanse de siste årene. For mange av dagens unge arkitekter framstår målet om å skape en forandring som relevant og nærmest en selvfølgelig del av deres virke. De to unge kontorene Tyn tegnestue og Rodeo Arkitekter viser ulike eksempler på rom som skaper forandring både for mennesker og klima: På Bolsøya utenfor Molde utvikler Rodeo boliger tilpasset klimaendringer og ekstremvær, mens Tyn bygger sovehus for barnehjemsbarn i Thailand i samarbeid med norske arkitektstudenter og lokale håndverkere.

Rom for gjenbruk

Byggenæringen er i dag en av våre mest forurensende bransjer: Nybygging, rehabilitering og rivning av bygningsmasse, men også utbygging og utbedring av nye veistreknings, skaper store mengder avfall og sår i landskapet. De to prosjektene i denne kategorien er begge små byggeoppgaver og er

nyskapende i sin gjenbruksfilosofi og tilknytning til stedet. I det karige vinområdet Sonoma County i California har SFOSL/Mork-Ulnes bygget et enkelt atelier og lagringssted for kunst ikledd revet fasademateriale fra gamle låver i området. I *Rasteplass Djupevik* har Huus og Heim gjenbrukt 15 000 m³ pukk med sikte på å reparere ødelagte naturformasjoner og å tilføre prosjektet et karakteristisk uttrykk. Gjennom å utnytte gjenbrukspotensialet fra rest- og avfallsmaterialer direkte fra nærområdet, har arkitektene skapt en arkitektur med egen identitet tilpasset lokal kontekst.

Mellomrom

Byer og steder er konstant i endring, nye by- og mellomrom oppstår, mens andre blir liggende brakk. Å skape en levende by handler om å skape en interaksjon mellom bygninger og omgivelser – å utvikle gode fellesrom som er holdbare og som gir en tilhørighetsfølelse hos brukerne. Når byene vokser og fortettes blir bruken av uterommene endret i takt med befolkningens sammensetning, størrelse, livsform, behov og kultur. Lala Tøyen viser tre prosjekter som alle omhandler aktiviseringen av ulike fellesrom i byen: På Sukkerbiten utenfor Operaen i Oslo er et brakkliggende område omgjort til en midlertidig kultur møteplass og grønn lunge for byens befolkning. På Vestliberget jobber arkitektene tett sammen med beboerne om utviklingen av gode fellesrom, mens vinnerprosjektet *Get a bike. Break free* skal gjøre Oslo til en av Europas beste sykkelbyer i framtiden.

Informasjon

Utstillingen «Under 40. Ung norsk arkitektur 2013» er produsert av Nasjonalmuseet. Den er en vanderversjon videreutviklet av utstillingen vist på Nasjonalmuseet – Arkitektur fra 3. mai til 29. september 2013.

‘Under 40. Young Norwegian Architecture 2013’ is produced by the National Museum of Art, Architecture and Design and has been adapted as a traveling presentation based on the original exhibition shown 3 May – 29 September 2013 at the National Museum – Architecture.

Kurator / Curator: Anne Marit Lunde
Prosjektleder, nettverksansvarlig og turnélegger / Project manager, network coordinator and tour administrator: Helga Gravermoen
Formidlingskurator / Curator education: Jeanette Eek Jensen
Utstillingsarkitekt / Exhibition designer: Line Kaasine
Utstillingsteknikk / Exhibition technician: Christopher Gjerde
Konservator / Conservator: Ida Bronken
Logistikk / Logistics: Ida Strøm-Larsen
Språkkonsulent / Copy editor: Beate Orten
Produksjon av filmen *Under 40. Ung norsk arkitektur 2013* / Film production – *Under 40. Young Norwegian Architecture 2013*: Annar Bjørgli
Katalog / Catalogue: Marianne Yvenes og Anne Marit Lunde
Oversetter / Translation: Thilo Reinhard

Takk til: 3753% Tørdal for produksjon av lydinstallasjonen *Hus for et utvalg norske fugler* av Huus og Heim Arkitektur.

Thanks to: 3753% Tørdal for preparing the sound installation *House for a Medley of Norwegian birds* by Huus og Heim Architecture.

På Nasjonalmuseets nettsted finner du mer informasjon om utstillingen og pedagogisk opplegg til bruk i skolen. Du kan også laste ned utstillingskatalogen «Under 40. Ung norsk arkitektur 2013».

vandretstillinger.nasjonalmuseet.no/produksjon/under40

For more information about the exhibition and educational materials for use in schools, please visit the National Museum's homepage. A catalogue for the exhibition 'Under 40. Young Norwegian Architecture 2013' is available for download.

nasjonalmuseet.no

NASJONALMUSEET

Under 40

Ung norsk arkitektur 2013

Young Norwegian Architecture 2013

ATELIER OSLO • CTRL+N (CONTROL NEW ARKITEKTUR) • ERIKSEN SKAJAA ARKITEKTER • FFB (FELLES- SKAPSPROSJEKTET Å FORTETTE BYEN) • HUUS OG HEIM ARKITEKTUR • LALA TØYEN • MDH ARKITEKTER • RODEO ARKITEKTER • SFOSL/MORK-ULNES • SUPERUNION ARCHITECTS • TYIN TEGNESTUE ARKITEKTER

NASJONALMUSEET

Under 40. Ung norsk arkitektur 2013

Hva kjennetegner unge norske arkitekter i dag, og hvordan posisjonerer de seg i det norske og internasjonale landskapet? Hvem er disse arkitektene, og hva er de opptatt av? På hvilke måter skaper og former de nytt, og i hvilken grad vil de prege framtidens arkitektur?

Utstillingen «Under 40. Ung norsk arkitektur 2013» presenterer elleve unge arkitektkontorer med partnere under 40 år, og synliggjør deres interessefelt, arbeidsmetoder og produksjon. Kontorene varierer i størrelse, fra små tomannsbedrifter til store, allerede godt etablerte praksiser med en betydelig produksjon bak seg. Formspråket, tilnærmingen til faget og størrelsen på prosjektene viser at spennvidden er stor.

Til tross for ulikheter er det fellestrekkene som bidrar til å gi et overordnet bilde av hvor ung norsk arkitektur er på vei: Den unge generasjonen av norske arkitekter er, som samfunnet for øvrig, sterkere preget av globalisering og internasjonale trender enn mange av sine forgjengere. De henter inspirasjon utenfra gjennom reiser, studier og arbeidsopphold, og deltar i internasjonale arkitektkonkurranser. De er en del av et samfunn der Internett har medført rask informasjonsflyt og gitt en unik mulighet for markedsføring og utveksling av ideer gjennom sosiale medier på tvers av landegrensener.

Viljen til kommunikasjon, og ønsket om å nå ut med sine ideer gjennom aktiv deltagelse i debatter, foredrag og bidrag i publikasjoner, kjennetegner flere av de elleve praksisene i utstillingen. Mange har et sterkt ønske om å skape forandring, og det sosiale engasjementet inngår som en nærmest selvfølgelig del av deres virke. Arkitektene søker løsninger som er samfunnsmessig og økologisk bærekraftige.

Installasjonen *Kroppsrom*. Arkitekt: Atelier Oslo.
Foto: Frode Larsen, Nasjonalmuseet

De benytter begreper som *brukermedvirkning* og *deltagelse*, med klare assosiasjoner til 1970-årenes teorier.

Arbeidene i «Under 40. Ung norsk arkitektur 2013» spenner fra installasjoner og private boliger, via komplekse byggeoppgaver til store byplanprosjekter. Utvalget dokumenterer i hvilke deler av markedet og i hvilke nisjer de unge skaffer seg oppdrag, men gjenspeiler også at Norge – i motsetning til mange andre land – har en økonomi og et bygge-marked som gjør det mulig for små, unge kontorer å overleve.

Prosjektene i utstillingen er fordelt under de fem temaene *Romeksperimenter*, *Mellomrom*, *Steds-og byrom*, *Rom som forandrer* og *Rom for gjenbruk*. Gjennom gruppeinndelingen belyses de unge kontorenes tilnærming til de enkelte begrepene og arkitektur for øvrig.

Anne Marit Lunde
Kurator ved Nasjonalmuseet

Under 40. Young Norwegian Architecture 2013

What characterises today's young Norwegian architects and how are they positioning themselves at home and abroad? Who are these architects, and what are their concerns? How do they conceive and realise new ideas, and to what extent will they leave their mark on the architecture of the future?

Under 40. Young Norwegian Architecture 2013 presents eleven young architectural firms with partners under the age of 40, highlighting their fields of interest, working methods and production processes. Their offices vary in size from two-person businesses to large and already well-established firms with significant portfolios. Their design concepts, approach to the field and the size of their projects span a considerable range.

Despite these differences, it is their common traits that contribute to an overall picture of where young Norwegian architecture is headed: Like society at large, globalisation and international trends have left a stronger mark on the young generation of Norwegian architects than on many of their predecessors. They find inspiration through travel, studies, work practice and participation in international architecture competitions. They belong to a society that takes advantage of the Internet and social media to provide a rapid flow of information and unique opportunities for marketing and exchange of ideas across national borders.

A wish to communicate and reach out with their ideas by actively participating in debates, lectures and publications characterises several of the eleven firms represented here. Many of them have a strong desire to bring about change, and their social engagement is an integral part of their work.

Soe Ker Tie House. Arkitekt: Tyin tegnestue Arkitekter.
Foto: Pasi Aalto

They search for socially and ecologically sustainable solutions, using terms such as *user interaction* and *participation*, with clear associations to theories formulated in the 1970s.

The works presented in *Under 40. Young Norwegian Architecture 2013* range from installations and private homes to complex construction assignments and major urban projects. The selection not only documents the market segments and niches in which these young architects obtain commissions, but also reveals that Norway's economy and construction market, unlike that of many other countries, allow small young architect firms to survive.

The projects in this exhibition are grouped according to five different themes: *Spatial Experiments*, *Intermediate Spaces*, *Places and Urban Rooms*, *Spaces That Bring About Change*, and *Spaces for Reuse*. The division into thematic groups sheds light on these young firms' approach to specific concepts and architecture in general.

Anne Marit Lunde
Curator at Nasjonalmuseet

The exhibition's organization and themes

Urban Rooms and Places
In recent years, a number of Norwegian cities have undergone major changes on a scale rarely seen before: a surge in urban migration requires construction and transformation. Denser residential areas and heavier traffic create challenges for the environment, people's health and their quality of life. The three young firms in this category demonstrate various solutions to complex construction tasks that may face today's Norwegian towns and cities: FFB's temporary and event-based interventions in public spaces address socially relevant issues. In the city of Sandnes, *Ruten* is being transformed into a new urban public space and future traffic hub. In Trondheim, MDH Arkitektur is planning a new student centre at Moholt. Eriksen Skajaa is engaged in the development of small places, actively promoting alternative housing policies through seminars, workshops and their fanzine *Pollen*.

Spatial Experiments
Every day we live, move around in and relate to spaces of various scale. Architecture and environment affect us and define our day-to-day activities and lives. The works in this category question, reflect on and examine various aspects of the spaces surrounding us: in addition to a selection of projects placed in a fictional landscape, CTRL+N presents their installation **play*, flexible furniture that continually changes relative to a shifting environment and audience activity. *Cabin Norderhov* is a tailor-made design, customised to suit its residents. The two spatial installations *House for a Medley of Norwegian Birds* and *Corporate Space* challenge the viewer's

perception of the nature of architecture. Both play on our senses through sound and the body's encounter with architecture, while also touching on issues and challenges related to sustainability, climate change and our relationship to nature and space.

Spaces That Bring About Change
The discussion about the architect as a social agent and the way in which architecture can contribute to a socially and ecologically more sustainable future is hardly new, but due to pressing global challenges, the issue has been revitalised in recent years. Many of today's young architects experience the need for change as a relevant and virtually natural part of their work. Two young firms – Tyin tegnestue and Rodeo Arkitektur – present various examples of rooms that bring about change for people as well as the climate: on the island of Bolsøya outside Molde in Mid-Norway, Rodeo is developing private homes adapted to climate change and extreme weather, while Tyin builds sleeping units for children at an orphanage in Thailand in collaboration with Norwegian architect students and local craftsmen.

Spaces for Reuse
The construction business is one of our most polluting industries: construction, restoration and demolition of buildings, as well as development and improvement of new roads, lead to large amounts of waste and scarring of the landscape. The two projects in this category entail minor construction work and are innovative in their approach to reuse and relationship to the locality. SFOSL/Mork-Ulnes has built a simple

artist's studio and storage facility for art in the rugged wine region of Sonoma County, California, using wood panelling from old local barns. Huus og Heim's *Djupevik Rest Area* involved the recirculation of 15,000 m³ of rubble in order to repair gashes suffered by the landscape and lend a characteristic appearance to the project. By reusing leftover and waste materials from the surrounding area, the architects have created a design with a unique identity tailored to the local context.

Intermediate Spaces
Cities and towns are undergoing constant change – new urban and intermediate spaces come into existence, while others end up lying fallow. Creating a vibrant city is all about establishing an interaction between buildings and their environment by developing well-functioning public areas that will endure and encourage a sense of community among its users. When a city grows and becomes more crowded, the use of outdoor spaces changes in line with the size, make-up, lifestyle, needs and culture of its population. Lala Tøyen presents three projects dealing with the activation of various public urban spaces: 'Sugar Cube', formerly an undeveloped area outside Oslo Opera House, has become a temporary cultural meeting place and 'green lung' for the inhabitants of the city. At Vestliberget Condominiums on the outskirts of Oslo, architects have been working closely with residents to develop inviting outdoor spaces, while the winning project, *Get a bike*. *Break free*, aims to transform Oslo into one of Europe's finest future bicycle cities.